

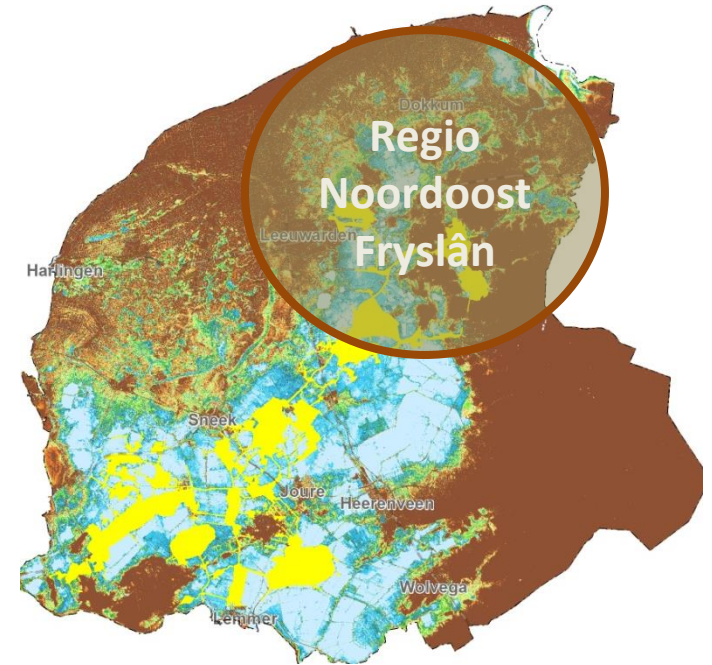
Natte teelten NO-Fryslân

Better Wetter maakt werk
van regionale klimaatadaptatie

Programma Better Wetter - doelen

1. Bijdragen aan de ontwikkeling van een watersysteem voor het veenweidegebied, dat rekening houdt met: klimaatverandering, maaiveld daling, versterking ecologie van de Friese boezem.
2. Ontwikkelen van economische dragers voor een duurzaam land- en watergebruik onder (zeer) natte omstandigheden in het veenweidegebied, die bijdragen aan de sociaal-economische versterking van de regio

Programma Better Wetter – inhoud

TOEKOMSTBESTENDIG WATERBEHEER

- Gevoeligheid regionale watersystemen voor klimaatverandering
- Optimalisatie waterberging en -retentie in regionale watersystemen
- Duurzame oeververdediging
- Opvang van hoosbuien in de gebouwde omgeving

WERKEN IN NATTE VEENWEIDEN

- Veehouderij: geïntegreerde oplossingen voor veehouderij in natte veengebieden

SOCIAAL-ECONOMISCHE VERTALING– VERDIENMODELLEN

- Ecosysteemdiensten van de Friese boezem: wat levert ons watersysteem
- **Paludicultuur : kansen, productie en ontwikkeling**
- **Veenmarktplaats: vermarkten van producten uit paludicultuur**
- Ketenontwikkeling duurzame zoetwatervisserij

Lisdodde producten Better Wetter Fase 1

Hindrik & Gjalt Wester, Earnewâld

Tjeerd Veenhoven

Teeltbed veenmos Better Wetter fase 1

Bûtefjild, bij It Fryske Gea

Strategie natte teelten in Better Wetter

Fase II : lisdodde van kleine
teeltbedden naar opschaling

Opschaling lisdodde – Better Wetter Fase2

Opschaling lisdodde – Better Wetter Fase2

- Productontwikkeling via twee lijnen :
 - **decoratieve lijn** – promotie van product, mooie producten, bijv. design meubelen (Wester Earnewâld, Pilat De Falom)
 - klein volume
 - **bulklijn** – grootschalige toepassing als isolatiemateriaal, bijv. in circulaire bouw (via Bouwgroep Dijkstra Draisma)
 - groot volume, binnen 5 jaar haalbaar
 - potentie BGDD korte termijn: 300 ton per jaar (= ca 20 ha)
 - + uitstraling

Opschaling lisdodde – Better Wetter Fase2

- Opschaling lisdoddeteelt
 - natte delen boerenland
 - in natuurgebieden (voor bufferzones, verbetering waterkwaliteit)
 - voor waterzuivering in helofytenfilters
- Lisdodde **geen** vervanging melkkoe – **wel** nieuwe optie voor duurzame exploitatie van natte veengronden (bijv. aanvullend op melkkoe)

Opschaling lisdodde – Better Wetter Fase2

- Prioritaire uitdagingen (bloemlezing) komende 5 jaar:
 - *Wat zijn betaalbare plant- en oogstmethoden?*
 - *Wat is een klimaatvriendelijke droogmethode?*
 - *Technische optimalisatie isolatiemateriaal: vlokvorm, bestendigheid vocht, vraat, inzakken*
 - *Wie kan isolatievlok produceren?*
 - *Wat is minimaal volume voor rendabele toepassing?*
 - *Waar kunnen volumes worden gerealiseerd?*
 - *Wat zijn verdienmodellen in verschillende teeltsituaties?*

